

Nr 182.

Av herr **Fast m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bidrag till kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning.*

I årets statsverksproposition har under åttonde huvudtiteln, punkt 220: 13, Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till driften av centrala verkstadsskolor äskats ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

Av nämnda anslag utgår bl. a. statsbidrag till avlöning av lärarna vid de centrala verkstadsskolorna. Statsbidrag utgår med belopp motsvarande hela avlöningskostnaden. Enligt Kungl. Maj:ts kungörelse angående statsbidrag till centrala verkstadsskolor (SFS nr 716/1941, ändr. genom SFS nr 596/1942) utgår statsbidraget emellertid med ett visst belopp för år och yrkesavdelning, så t. ex. i ortsgrupp A med 6 185 kronor. Detta belopp skall sedan av skolans huvudman fördelas mellan de lärare, vilka undervisa inom yrkesavdelningen, nämligen läraren i yrkesarbete, läraren i teoriundervisning och läraren i gymnastikundervisning. Undervisningen omfattar dels yrkesarbete 37 veckotimmar under 35 veckor och 45 veckotimmar under 12 $\frac{1}{2}$ veckor, dels teoriundervisning 8 veckotimmar under 35 veckor samt dels gymnastikundervisning 3 veckotimmar under 47 $\frac{1}{2}$ veckor. Fördelningen av statsbidraget på de olika lärarna har medfört olika resultat vid olika skolor. Vid vissa skolor har man t. ex. måst anställa teorilärare och gymnastiklärare mot en tämligen hög timlön, och härigenom har den lön, som kunnat tillerkännas yrkesläraren, nämligen återstoden av statsbidraget, blivit relativt låg. Har man härjämte icke haft möjlighet att vid gymnastikundervisningen sammanföra två eller flera yrkesavdelningar till en gymnastikavdelning, har på varje yrkesavdelning belöpande andel i kostnaden för gymnastiklärarens ersättning ökat och yrkeslärarens lön än ytterligare minskats. Vid andra skolor åter ha motsatta förhållanden kunnat inträffa. Detta har medfört, att lärarnas löner blivit varierande vid olika skolor och stundom även vid en och samma skola. Alltför ofta har det också visat sig, att det sätt, på vilket statsbidraget fastställts att utgå, medfört, att skolorna ha svårighet att såsom lärare förvärva yrkesmän med den skicklighet och de egenskaper, som skäligen borde fordras. Det synes till följd härav nödvändigt, att staten genom en lönekungörelse reglerar det sätt, på vilket yrkeslärarnas och övriga lärares vid de centrala verkstadsskolorna löner skola utgå. I samband härmed synes en omprövning av yrkeslärarnas löneställning böra verkställas, då det visat sig svårt att med nuvarande löner tillförsäkra skolorna en verkligt dugande lärarpersonal.

En lönekungörelse är emellertid även ur andra synpunkter starkt av behovet påkallad. För närvarande finnas inga bestämmelser, huru skall förfaras med en lärares avlöningsförmåner vid tjänstledighet på grund av olycksfall i tjänsten, sjukdom, militärtjänstgöring eller enskilda angelägenheter. Ej heller frågan om lärares rätt till fri läkarvård och sjukhusvård eller frågan om vikaries avlönande är reglerad. En del av dessa frågor förutsattes skola lösas i samband med en eventuell reglering av lärarbefattningarna för anslutning till statens pensionsanstalt. Att åstadkomma en dylik reglering inom de nuvarande statsbidragsbestämmelsernas ram har emellertid visat sig vara förbundet med betydande svårigheter. Då spörsmål uppkommit av ovan berört slag, har hittills framställning i varje särskilt fall måst göras till Kungl. Maj:t för erhållande av direktiv. Nödvändigheten att tillgripa ett dylikt förfaringssätt måste emellertid framstå såsom synnerligen otillfredsställande.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av åttonde huvudtiteln, punkt 220: 13, Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till driften av centrala verkstadsskolor måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att förslag till lönekungörelse för lärare vid centrala verkstadsskolor och de ändringar i gällande statsbidragsbestämmelser, som härav för-anledas, snarast föreläggas riksdagen.

Stockholm den 21 januari 1944.

Erik Fast.

J. A. Persson,
Tidaholm.

J. W. Mårtensson.

Anders Andersson,
Falkenberg.

Alarik Hagård.
